

2. Бондар Л. А. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів технічних спеціальностей / Л. А. Бондар. – Кривий Ріг : КДПУ, 2011. – 142 с.

3. Esteras S. R. Infotech English for computer users / Santiago Remacha Esteras. – Cambridge, 2011. – 169 с.

4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми / В. І. Карабан. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 576 с.

5. Мюллер В. К. Англо-русский словарь / В. К. Мюллер. – М. : Рус. яз., 1981. – 888 с.

6. Прийоми технічного перекладу з англійської мови в середній школі : [метод. лист]. – К. : «Рад. школа», 1970. – С. 6–30.

Стаття надійшла до редакції

БОНДАРЬ Л.

ХАРАКТЕРНЫЕ СТИЛИСТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ И АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ВИДОВ ПЕРЕВОДА АНГЛИЙСКОГО ТЕКСТА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО НАПРАВЛЕНИЯ

В статье исследована типология профессионального перевода, изучены характерные особенности основных видов научно-технического перевода, выбор используемого вида перевода.

Ключевые слова: язык оригинала, язык перевода, перевод исходного текста.

BONDAR L.

CHARACTERISTIC STYLISTIC FEATURES AND ANALYSIS OF THE MAIN KINDS OF TRANSLATION OF THE ENGLISH TEXT WITH PROFESSIONAL DIRECTION

The article consists in investigation of the typology of professional translation, studying the characteristic peculiarities of the main types of scientific and technical translation and finding out the cases when this or that type of translation should be used.

Key words: source language, target language, translation, source text, target text, précis, interpreting.

УДК 655.254.22(62)

Світлана ВОДОЛАЗЬКА

ПАРАДИГМА РЕДАКТОРСЬКОГО ОПРАЦЮВАННЯ ТЕХНІЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

У статті розкрито етапи роботи редактора над технічною літературою. Визначено можливий рівень втручання в авторський текст редактора, наукового консультанта. Основний

акцент зроблено на виділенні компетенцій редактора під час роботи з технічним текстом на довидавничому і видавничому етапах.

Ключові слова: технічна література, парадигма, професіоналізм, сприйняття тексту, науковий стиль, композиція рукопису.

Спеціалізована література як об'єкт редагування вимагає від редактора особливих знань та умінь, оскільки робота над текстом повинна забезпечити читачеві отримання необхідної інформації в повному обсязі. Для цього потрібно, щоб читацькі потреби задовольнялись усіма можливими ресурсами, а саме: матеріал був викладений найбільш ґрунтовно (без зайвої інформації, точно), був оптимально структурованим та було забезпечене максимально комфортне його сприйняття. Таким чином перед редактором постає завдання гармонійного поєднання форми та змісту, проблемність якого для технічних видань визначається складністю сприймання технічного матеріалу та особливостями його компонування у довершене ціле, що і зумовлює *актуальність* цього дослідження.

Метою статті є детальний аналіз рівнів втручання редактора в текст технічної літератури. Для досягнення поставленої мети необхідно виконати низку завдань:

- визначити рівні втручання редактора в текст;
- проаналізувати особливості та характеристики технічної літератури як об'єкта редагування та видавничої справи в цілому;
- встановити основні проблеми на лексико-семантичному, граматичному та синтаксичному рівнях при створенні текстів технічної літератури.

Аналіз досліджень і публікацій. Технічну літературу вивчали з різних позицій: з позиції редагування її складових частин та аспектів (Н. Антонова, В. Горська, Ю. Дяченко, Е. Ліхтенштейн, Н. Сікорський, С. Стіренко, Р. Тумановський), з позиції авторської підготовки такого типу видань (Т. Введенський «Робота автора над технічною статтею», Б. Тяпкин «Наукова і виробнича література. Типологічна характеристика»), особливостей їх перекладу з інших мов (С. Ібрагімова «Проблеми перекладу науково-технічної літератури», В. Карабан «Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми», «Посібник з основ українського термінознавства та перекладу науково-технічної літератури», В. Судовцев «Науково-технічна інформація і переклад») тощо.

Також детально вивчені особливості мовної та стильової організації технічних текстів (Г. Дядюра «Функціональні параметри образності в науковому стилі (на матеріалі текстів природничих та технічних наук)», В. Кухарев «Комунікативний потенціал односкладних речень у науковому тексті (на матеріалі науково-технічної літератури)», Н. Непийвода «Мова української науково-технічної літератури»). Однак більшість проведених досліджень мають спільні недоліки: по-перше, застарілі дані, які не відповідають чинним видавничим стандартам та видавничо-поліграфічним технологіям; а по-друге, частина праць написана зарубіжними авторами, що не обізнані у національній специфіці і можуть використовуватись принагідно. Отже, попри наявність низки праць, що присвячені аналізу особливостей функціонування, перекладу та редагування технічної літератури, залишається безліч нез'ясованих аспектів її редакційного опрацювання.

Загалом роль технічної літератури недооцінена не лише з погляду читацької аудиторії в цілому, а й з погляду її творців. Дослідження українського ринку технічної літератури засвідчує не лише проблему недостатності текстів вітчизняних авторів, а й проблему низької їх якості.

Повнота дослідження особливостей роботи редактора з технічною літературою в українських реаліях може бути досягнута за умови визначення основних понять, стану видавництва в Україні та структурних і мовностилістичних особливостей відповідних текстів.

Технічна література – це сукупність рукописних і друканих, опублікованих та неопублікованих творів з технічних знань і практичного досвіду, накопичених в матеріальному виробництві в процесі розвитку суспільства [2, с. 9–10].

Потреба в технічній літературі в Україні виникла ще в XV–XVII ст., коли активно почали розвиватися ремісництво та промисловість. Водночас до кінця XIX ст. переважали рукописні технічні видання місцевого користування. На сучасному етапі розвитку видавничої справи в Україні технічної літератури видається вкрай обмаль. За даними Книжкової палати України, станом на 1 грудня 2010 року у загальній кількості видань переважають книги і брошури політичної та соціально-економічної

тематики (26,1 % загальної кількості назв і 17,2 % загального тиражу), художня література – 16,6 % і 17,1 %, література з освіти та культури – 16,4 % і 30,7 %, технічна література – 15,4 % від загальної кількості [3]. «Сьогодні середній тираж літературно-художніх видань становить 1800 примірників, видань з технічної тематики – 1300, наукових видань – 400, підручників для вищої школи – 300–400 примірників тощо» [1, с. 4].

Тематика сучасних технічних видань є досить вузькою. Головною причиною цього є, ймовірно, економічний фактор. Натомість збільшується кількість і тематичне різноманіття технічної періодики.

Станом на 2011 рік найбільшими видавництвами технічної літератури в Україні залишаються «Техніка», «Наукова думка» та «Вища школа», є також чимало універсальних видавництв, що випускають технічні видання.

Робота редактора над технічною літературою обов'язково повинна складатись з низки етапів. Під час опрацювання редактором авторського рукопису необхідно з ним детально ознайомитись, визначити рівень можливого втручання в текст, наявність передумов для залучення фахівців з галузі для експертизи рукопису. Власне до видавничий етап передбачає ознайомлення редактора з виданнями подібної тематики на ринку, визначення переваг і недоліків рукопису, формулювання стратегії роботи над текстом, визначення новизни теми та міру її конкретизованості.

Ретельної уваги потребує перевірка фактичного матеріалу, що пов'язано з можливістю отримати хибні результати, а також дати неправдиву інформацію для наступних розробників проблеми. Аналізуючи фактичний матеріал, редактор повинен пам'ятати про три вимоги до фактів: повнота, доцільність та достовірність. Саме тому необхідно переконатися у всебічності висвітлення факту, в його потрібності, в раціональності його дослідження, а також у відповідності пропонованого фактичного матеріалу новітнім досягненням науки і техніки та у його зв'язку з практикою.

Видавничий етап починається з роботи редактора з текстом, яка повинна передбачати детальний аналіз та удосконалення складових видання: структура, композиція, заголовки, мова. Особливості підготовки технічних видань, на наш погляд, доцільно розглядати в

двох вимірах: з погляду композиційної організованості твору та його мовностилістичної оформленості.

Завдання редактора на цій стадії – детально осмислити доцільність та вмотивованість запропонованої автором композиції, простежити логічність та зв'язок усіх складових частин, а також відповідність композиції поданого автором тексту вимогам до композиції конкретних типів технічних видань, задекларованих чинними нормативними документами. Композиція видання обов'язково повинна чітко відповідати його структурі.

Характеристики композиції технічного видання визначаються його різновидом та читацьким призначенням, проте значний вплив на організацію технічного тексту має тип викладу матеріалу: опис, оповідь, роздум та визначення. Жоден з зазначених типів передачі інформації не функціонує в технічних текстах у чистому вигляді.

Найхарактерніший тип викладу матеріалу в технічному тексті – опис, характерною рисою якого є констатація конкретної інформації. Основна мета опису – створити уявлення про предмет, процес, явище.

Оповідь у технічних текстах застосовують з метою відтворення послідовності технологічних процесів у роботі. На практиці вона найактивніше використовується для створення видань з історії техніки.

Роздум переважно використовують для науково-технічних видань, оскільки він будується за принципом: обґрунтування – висновок, коли кожен елемент або визначається попереднім, або зумовлює наступний.

«Система організації матеріалу технічного видання передбачає наявність основного і додаткового тексту, які складають основу видання, а також апарату – комплексу додаткових до основного видання елементів, завдяки яким легше та зручніше ним користуватися» [4, с. 345].

Часткову відмінність у технічних виданнях має і апарат видання, що обов'язково повинен врахувати редактор. Вимоги щодо нього задекларовані у ДСТУ 4861:2007. Згідно з цим стандартом на звороті титульного аркуша у технічних виданнях подають реферат, у якому наводиться короткий виклад змісту твору: предмет (проблема) дослідження, його мета, основний результат і науково-

інформаційна значущість. Анотації в технічних виданнях не публікуються, оскільки вони є елементом видань з галузі суспільних наук.

Під час роботи редактора над технічним виданням необхідно звернути увагу на правильність, доцільність і точність використання позатекстових форм передачі інформації, які можуть бути графічними (креслення, схеми, діаграми, графіки, рисунки, фотографії, карти) та символічними (математичні, астрономічні знаки, фізичні одиниці, хімічні елементи, формули). Редактор повинен стежити за тим, щоб позатекстові форми передачі інформації не ускладнювали розуміння тексту, були зрозумілими читачам і відповідали чинним нормативним вимогам та видавничим стандартам.

Позатекстові форми передачі інформації є не єдиними, бо активно використовується текст, який вимагає особливої уваги з боку редактора, через особливу складність як за будовою, так і за мовностилістичними особливостями. Основною ознакою мовностилістичного оформлення технічного видання є науковий стиль.

Мова і стиль текстів зумовлені особливостями, що відповідають меті й завданням технічної літератури. Основні мовностилістичні засоби цього стилю спрямовані на інформування, пізнання, вплив. Детальний аналіз принципів побудови технічного тексту передбачає опрацювання редактором не тільки композиційного рівня тексту, а й приведення у відповідність до вимог стилістичних норм та чинного правопису лексико-граматичного рівня.

До важливих композиційних та мовних елементів технічної літератури необхідно також віднести особливості заголовкового комплексу видання. Функція заголовку — повідомити читачеві, про що йтиметься в тексті, тому він має бути точним, чітким і лаконічним. Наприклад, у книзі В. Шевченко «Художньо-технічне редагування» всі заголовки інформаційного називного виду, більшість з них відповідають зазначеним вище вимогам: «Оригінали для поліграфічних видань», «Оформлення обкладинок і палітурок», «Оформлення текстів довідкового призначення» тощо. Проте є заголовки, які, по-перше, не відповідають правилу 7±2 слова:

«Основні етапи оформлення та опрацювання текстової інформації, елементів зовнішнього оформлення і титулів видань. Сучасні комп'ютерні видавничі системи» або «Редакційно-технічна підготовка видань. Основні вимоги до оформлення видань і критерії оцінювання їхньої якості» та ін.; по-друге, такі заголовки не повністю виконують свою функцію інформування, оскільки читач, насамперед студент, якому призначене видання, не може всебічно осмислити подану інформацію передусім у зв'язку з особливостями людського сприйняття. Основна ймовірна причина виникнення таких заголовків – прагнення автора дотримуватися вимоги, щоб заголовок точно відповідав змісту висловлення, але в деяких випадках таке надмірне прагнення перетворює заголовок на переказ тексту у тезовому вигляді.

Заголовки аналізують за змістовністю (чи відповідає склад та форма заголовка поставленій меті); за місцем заголовка відносно тексту (чи логічно та доцільно вміщений заголовок, чи не варто об'єднати чи розбити рубрики); за рівнем взаємодії заголовка з текстом (чи повністю розкриває заголовок рубрику, чи доцільний такий заголовок в тексті).

Одним з основних лексичних маркерів наукового-технічного тексту є терміни – слова або словосполучення, що виражають певні поняття якоїсь галузі науки, техніки, мистецтва, суспільного життя тощо [6, с. 570]. Редакторів технічного видання необхідно уважно аналізувати й оцінювати терміносистему, надаючи цьому таке ж значення, як і роботі над фактичним матеріалом чи композицією.

Ще однією особливістю роботи редактора з терміносистемою технічного тексту є вживання термінів іншомовного походження. У сучасній технічній термінології велику групу складають терміни, запозичені з іноземних мов чи штучно створені вченими на базі головним чином латинської і грецької мов відповідно до потреб аудиторії та у зв'язку з розвитком науки і техніки та появою нових понять. Численна група технічних термінів – кальки з російської, якими впродовж ХХ ст. було замінено низку автентичних українських термінів, а також ті, якими почали позначати досягнення та винаходи в науці, зроблені за ці роки. Велика кількість таких термінів узвичаїлася, природно ввійшла в українську мову і від них утворено похідні за її законами. Існує проблема

паралельного вживання термінів: *розгорт* і *розворот*, *лініатура* і *лінійність растру*, *спуск шпальт* і *спуск полос*, «золотий переріз» і «золотий перетин», *проміжок* і *пропуск*, *перерахування* і *перелік* тощо. У цьому – помітний недолік української наукової терміносистеми.

У технічних виданнях можуть бути випадки синонімії у терміносистемі: *шрифтова сім'я* – *гарнітура*, *фонт* – *гарнітура*, отже, *шрифтова сім'я* – це *фонт*. Це не зовсім позитивне явище в науково-технічному тексті, оскільки порушується уніфікація понять і наукова точність.

Отже, головними вимогами до терміну повинні бути однозначність, точність (кожен термін повинен мати конкретне значення), підпорядкованість логіці, об'єктивність найменування, а також кожному поняттю повинен відповідати тільки один термін.

Використання термінів не вичерпує весь арсенал лексичної різноманітності технічного тексту. Значною мірою сприяє взаєморозумінню фахівців і широке вживання ними так званої спеціальної загальнотехнічної лексики, яка також є однією зі специфічних ознак технічного тексту. Дотримання норм вживання спеціальної лексики ставить перед редактором особливі завдання при підготовці видання до друку. Інколи як спеціальну лексику автори текстів технічної літератури використовують професіоналізми та жаргонізми. Утім редактор має бути уважним і обізнаним у темі, щоб не пропустити їх у видання. Слова, у правильності та значенні яких у редактора немає повної впевненості, треба перевіряти за відповідними державними стандартами або технічними довідниками.

До функцій редактора також входить контроль та регулювання гармонійності співвідношення термінів, спеціалізованої і загальнонавчальної лексики з метою забезпечення доступності матеріалу та його відповідності читацькій аудиторії. Відповідно не можна допускати як перенасиченості тексту термінами, бо він стає незрозумілим для більшості читачів, а тому не сприймається; так і значної спрощеності тексту, бо він має подавати нову і цікаву інформацію.

Вибір потрібних слів – це лише частина роботи з мовностилістичної обробки тексту. Що ж до граматичних

особливостей технічного тексту, то, звичайно, жодної спеціальної граматики для таких текстів не існує, технічні тексти будуються за правилами граматики загальнонаціональної мови. Тому можна говорити лише про деякі граматичні особливості загальнонаціональної мови в технічних текстах.

До синтаксичних характеристик мовного оформлення видання відносимо оформлення тексту в різнотипних реченнях. Найбільше в технічних текстах простих речень: «Літери шрифту характеризуються вертикальним розміром або кеглем та горизонтальним розміром» [7, с. 67]. Просте речення ускладнюється однорідними та відокремленими членами речення, вставними словами та конструкціями. У технічному тексті ці ускладнення виконують роль носія додаткової інформації, уточнюють основне повідомлення, акцентують увагу на важливих аспектах оповіді.

Однорідні члени речення у технічному тексті мають класифікаційний характер, дозволяють дати конкретну інформацію і використовуються переважно для опису дії, стану, будови об'єкта тощо. «Під час описів процесів використовуються однорідні присудки, що дозволяє чітко описати його перебіг, послідовність тощо. Для опису будови приладу чи пристрою використовуються однорідні додатки, в основному виражені іменником з прикметником. Ряди однорідних членів у технічному тексті в основному вузькі і конкретні, адже покликані виконувати функції повноти характеристики або відтворення динаміки» [5].

Характерним є намагання забезпечити тексту логічний зв'язок, виразити модальні оцінки, привернути та активізувати увагу читача, вказати на джерело повідомлення, підкреслити вагому аргументацію та її послідовність. Допомагають досягнути необхідного ефекту вставні слова та конструкції. Загалом різні синтаксичні конструкції повинні допомогти читачеві зрозуміти висловлені міркування, впорядкувати отримані і наявні знання, досягти зв'язку між композиційними частинами, між текстом і ілюстраціями та сприяти послідовності викладу матеріалу.

Ретельної уваги від редактора, як засвідчують дослідники, вимагає і робота над основним видом складних речень у технічному тексті – «складнопідрядним реченням, що допомагає виражати причинно-наслідкові зв'язки різних типів, описувати процеси та

об'єкти, сприяє зв'язку речень у тексті, а також може пов'язувати елементи у логічну структуру». Проте редактор повинен зупинити авторське захоплення описом певного процесу, нагромадження різних синтаксичних структур в єдине ціле, що призводить до втрати послідовності. Треба максимально оптимізувати синтаксичну структуру тексту, щоб вживання підрядних речень не перенасичувало текст, не робило його громіздким. З меншою частотністю вживаються в технічному тексті складносурядні речення, які спрямовані на протиставлення, порівняння явищ, вказівку одночасності перебігу.

Проблемою синтаксичного оформлення технічного тексту є неправильне вживання слів та конструкцій, навантаження тексту складними синтаксичними конструкціями, що впливає на обтяженість тексту, зменшує його доступність та зрозумілість, а відтак при підготовці видання до друку повинно бути враховане та виправлене редактором, тому що головне завдання синтаксичного оформлення тексту – домогтися граничної зрозумілості думки.

«Багато рис українського технічного тексту (інформативність, насиченість термінологією, стандартизованість і об'єктивно-описовий характер викладу, переважання іменних словосполучень, багаточленні атрибутивні групи і термінологічні словосполучення, широке використання текстоорганізуючих і текстозв'язуючих слів і висловів тощо) характерні і для технічного стилю інших мовних систем. Проте сувора стандартизованість у використанні мовних засобів, вираженні власної позиції автора, емоційності подачі, властива українському науковому стилю, практично ігнорується в європейській і американській практиці. У європейських та американських технічних виданнях нерідко можна зустріти емоційні й образні вирази, чітко виражене авторське «я», які не допустимі для аналогічних текстів українських авторів» [5]. Така ситуація утруднює роботу редактора і потребує детального знання національних стандартів.

Проте з погляду видавця і редактора можна знайти чимало переваг застосування таких прийомів. Використання засобів образності в технічних текстах сприяє відображенню всієї динаміки живого функціонування мови в науково-технічній сфері

спілкування: викликатиме образи щодо національної приналежності, історичної епохи, про яку розповідає книга.

До того ж редактор повинен звертати увагу на технічні помилки, що виникли у період підготовки видання до друку: зайвий пробіл у складному слові між дефісом та другою частиною: художньо_технічний [7, с. 3], відсутність пробілу між значенням та одиницею вимірювання $1m^2$ [7, с. 6], різнотипне вживання пробілів у скороченнях типу «і т. ін.». Крім того, у виданні може бути відсутня уніфікація вживання ініціалів та повних імен авторів у списку літератури (напр., *Гавенко С., Герчук Ю.Я.; Гуссман Генрих, Чихольд Я.*) або допущено недоліки в евфонічному чергуванні, насамперед на початку речень: в поліграфії [7, с. 5], в прозових [7, с. 108], в багатоярусному [7, с. 125], в свою чергу [7, с. 127] та ін.

Мова і стиль повинні відповідати меті технічного твору – проінформувати, вплинути, довести істинність гіпотез та тверджень. Саме тому мова таких текстів має бути зрозумілою та точною. Для забезпечення якісного мовностилістичного оформлення оригіналу редактор працює над лексичною довершеністю тексту (точність слововживання), граматичною оформленістю, правильним використанням термінології (усунення синонімії, тавтології), також проводить синтаксичну правку, яка передбачає дотримання логічності та вмотивованості порядку слів у реченні, усунення нагромаджень та перехрещень думок, виправлення смислових помилок.

Редактор повинен звертати увагу на забезпечення стислості, лаконічності та зв'язності міркувань автора, аргументації кожного положення, акцентуванні головних тверджень засобами мови та стилю. Загалом технічна література – це складний для редакторського опрацювання текст, що вимагає потужної фахової підготовки спеціаліста, вміння помічати деталі, ретельно перевіряти і вивіряти.

Отже, встановлено, що до компетенцій редактора під час підготовки до друку технічного видання належать такі:

– допомогти авторові вміло використати різноманітні прийоми, що дозволять якнайкраще донести до читача суть матеріалу, звернути його увагу на важливі деталі;

– знайти такі елементи видання, які якісно вирізнять його з-поміж інших (це може бути як спосіб подачі чи апарат видання, так і рівень ілюстрування тощо);

– забезпечити дотримання вимог до технічних видань, затверджених у стандартах та напрацьованих видавничою практикою;

– зрозуміти суспільне призначення видання і правильно обрати цільову аудиторію, розраховуючи на особливості її сприйняття, розуміння та засвоєння матеріалу.

Технічна література – це не лише засіб, за допомогою якого можна передати технічні знання чи зафіксувати виробничо-технічні досягнення, це також важіль впливу на вітчизняну економіку, зокрема на її виробничий сектор. Недостатня споживча цінність українських технічних видань, низька їх актуальність, а тому і попит, велика кількість технічної літератури з ближнього зарубіжжя згубно впливають на ринок української технічної книги. Для того, щоб урівноважити його, задовольнивши читацьку потребу необхідною сучасною якісною технічною літературою, потрібно перш за все змінювати підхід до її підготовки, робити його стандартизованим та структурованим.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Афонін О. Українські книжкові реалії 2010-го // Вісник книжкової палати. – 2011. – № 3. – С. 3–5.

2. Библиотечно-библиографическая классификация : рабоч. табл. для мас. б-к. – М. : Либерей, 1999. – 688 с.

3. Держкомтелерадіо: Книжкова палата України проаналізувала стан випуску книжкової продукції за 11 місяців 2010 року [Електронний ресурс] / Урядовий портал – Текст. дані. – Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua> (04.01.2011) – Назва з екрана.

4. Мильчин А. Издательский словарь-справочник / А. Мильчин. – М. : ОЛМА-Пресс, 2003. – 560 с.

5. Непийвода Н. Мова української науково-технічної літератури (функціонально-стилістичний аспект) / Н. Непийвода. – К. : ТОВ «Міжнародна фінансова агенція», 1997. – 303 с.

6. Словник іншомовних слів: [близько 10 000 слів] / Нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Укр. мовно-інформ. фонд НАН України ; [уклад.

С. М. Морозов, Л. М. Шкарапута]. – Київ : Наукова думка, 2000. – 664 с.

7. Шевченко В. Художньо-технічне редагування : підруч. / В. Шевченко. – К. : Паливода А. В., 2010. – 516 с.

Стаття надійшла до редакції

ВОДОЛАЗСКАЯ С.

ПАРАДИГМА РЕДАКТОРСКОЙ ОБРАБОТКИ ТЕКСТА ТЕХНИЧЕСКОЙ ЛИТЕРАТУРЫ

В статье раскрываются этапы работы редактора над технической литературой. Определяется возможный уровень вмешательства в авторский текст редактора, научного консультанта. Основной акцент сделан на выделении компетенций редактора при работе с техническим текстом на доиздательском и издательском этапах.

Ключевые слова: техническая литература, парадигма, профессионализм, восприятие текста, научный стиль, композиция рукописи.

VODOLAZSKAYA S.

PARADIGM PROCESSING TEXT EDITOR OF TECHNICAL LITERATURE

The article describes the stages of the editor of technical literature. Determined the possible level of intervention in the author's text editor, a scientific consultant. The main emphasis is on the allocation of competences editor when working with a technical text in doizdatelskom and publishing stages.

Key words: technical literature, a paradigm, concept, professionalism and readability, scientific style, the composition of the manuscript.

УДК 372.8:811.804.6

Світлана ЛИТВИНСЬКА

ДОКУМЕНТ ЯК ОБ'ЄКТ ДОКУМЕНТНОЇ ЛІНГВІСТИКИ І ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

У статті з'ясовано зміст понять «документ», «службовий документ» і «текст» у межах документної лінгвістики і документазнавства.

Ключові слова: документ, службовий документ, текс, текст службового документа.

У документально-інформаційній сфері суспільства одним із найпоширеніших і найуживаніших є поняття «документ». Дослідженням документів займаються науки, що вивчають різні способи фіксування, зберігання та передавання суспільно значимої інформації. Однак на сьогодні ще остаточно не схвалено єдине визначення поняття «документ», оскільки в різних науках це